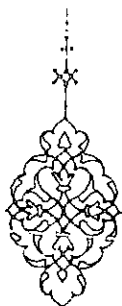

تقویم تاریخ دفاع مقدس

(به سوی شلمچه)

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور:

تقویم تاریخ دفاع مقدس (به سوی شلمچه) تهیه و تدوین مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی؛ تألیف نبی کریمی و سعید پورداراب؛ [ویرایشگر حمیدرضا هدایت عیدی، شعاع‌الدین فلاحت‌دوست]

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و اشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲.
 ۶۰ ج: مصور، نقشه، نمونه، عکس.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۳۷۷، ۳۸۰، ۴۰۹، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۸۶، ۵۰۴، ۵۲۸، ۵۴۲، ۵۶۰، ۵۶۸، ۶۰۶، ۶۲۳، ۶۳۷، ۶۵۳، ۶۷۱، ۶۹۰، ۶۹۸، ۷۴۵، ۷۶۷، ۷۸۷، ۸۳۹.

دفاع مقدس: ۲۹:۲۸:۲۷:۳۰:۳۲:۳۳:۳۴:۳۵:۳۶:۳۷:۳۸:۳۹:۴۰:۴۱:۴۲:۴۳:۴۴:۴۵:۴۶:۴۷:۴۸: (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۹۴۰-۰

بشایک:

۳۹۰۰۰ ریال (گجالتنگور)؛ (ج. ۲۱): ۹-۶۰۸-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸

جلد اول و چهارم، پنجم، ششم، سیزدهم، چهاردهم، پانزدهم، هجدهم و نوزدهم مجموعه حاضر
تألیف فرهاد بهروزی است.

جلد یازدهم، دوازدهم، شانزدهم، هجدهم، بیستم و یکم مجموعه حاضر نبی کریم است.

جلد دوم، سوم، هفتم، هشتم، نهم، دهم، شانزدهم، هفدهم، نوزدهم بیستم و بیست و یکم توسط مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، به کوشش سعید یورداراب تهیه شده است.

بارداشت:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

شناسه افزودن

شناسنامه افزوده:

شناسه افزوده:

رود بند، کنگ:

د دوهیندی، دیو س:

شماره کتابشناسی ملی:

نمایه.

کتابنامہ.

جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - سالشمار.

ایران. ارتش نیروی زمینی. مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس.

مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

ایران. ارتش نیروی زمینی. معاونت عملیات

DSR 1602/ט׳ 1384

900/-AFV-Y

۳۰۳۹۵-۸۴م

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: تویم تاریخ دفاع مقدس (به سوی شلمچه)

تألیف: محمد پورداراب و نبی کریمی

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۲

شمارگان: ۲۰۰۰ قیمت جلد گالینگور: ۳۹۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک (جلد بیستم و یکم): ۹-۶۰۸-۴۱۹-۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-419-608-9

شابک دوره: ۰-۰۹۴-۴۱۹-۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-419-094-0

کلیه حقوق این اثر برای نشر محفوظ است

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ فاکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۲۳	حوادث و رویدادهای یکم اردیبهشت ۱۳۶۱
۵۵	حوادث و رویدادهای دوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱
۷۹	حوادث و رویدادهای سوم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱
۹۳	حوادث و رویدادهای چهارم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱
۱۰۷	حوادث و رویدادهای پنجم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱
۱۴۹	حوادث و رویدادهای ششم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۱۷۹	حوادث و رویدادهای هفتم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۱۹۵	حوادث و رویدادهای هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۲۲۱	حوادث و رویدادهای نهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۲۴۳	حوادث و رویدادهای دهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۲۸۶	حوادث و رویدادهای یازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۳۳۳	حوادث و رویدادهای دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۳۵۷	حوادث و رویدادهای سیزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۳۹۳	حوادث و رویدادهای چهاردهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۴۲۵	حوادث و رویدادهای پانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱
۴۵۷	حوادث و رویدادهای شانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱

۵۰۳.....	حوادث و رویدادهای هفدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۵۴۹.....	حوادث و رویدادهای هجدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۵۹۳.....	حوادث و رویدادهای نوزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۶۴۷.....	حوادث و رویدادهای بیستم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۶۹۳.....	حوادث و رویدادهای یست و یکم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۷۶۳.....	حوادث و رویدادهای بیست و دوم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۸۱۷.....	حوادث و رویدادهای بیست و سوم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۸۵۹.....	حوادث و رویدادهای بیست و چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۹۰۳.....	حوادث و رویدادهای بیست و پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۹۴۷.....	حوادث و رویدادهای بیست و ششم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۹۹۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و هفتم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۱۰۲۹.....	حوادث و رویدادهای بیست و هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۱۰۵۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و نهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۱۰۹۵.....	حوادث و رویدادهای سی ام اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۱۱۵۱.....	رویدادهای سی و یکم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱.....
۱۱۷۷.....	نمایه.....

مقدمه

خوزستان که منطقه‌ای نفت‌خیز و بخشی از ساکنان آن هموطنان عرب‌زبان هستند، از اولین مقاصد دشمن در حمله به ایران اسلامی بود. وسیع‌ترین عرصه‌ی نبرد و بیشترین پیشروی دشمن که عمدتاً از بی‌کفایتی بنی‌صدر در اداره‌ی امور جنگ ناشی می‌شد، در این منطقه صورت گرفت و چند سال اول جنگ، اهتمام نیروهای نظامی ایران بر بیرون راندن دشمن از این منطقه صرف شد.

پس از آزادسازی بخشی از مناطق اشغال‌شده طی عملیات فتح‌المبین، در اردیبهشت‌ماه عملیات بیت‌المقدس آغاز گردید. این عملیات، مؤثرترین و بزرگ‌ترین نبرد دوران دفاع مقدس است که از اردیبهشت‌ماه شروع شد و در نهایت به آزادسازی خرمشهر در سوم خرداد ۱۳۶۱ انجامید و باعث شد تا فضایی برای گفت‌وگو درباره پایان جنگ شکل بگیرد.

در این ماه رزمندگان اسلام جاده‌ی آسفالته‌ی اهواز - خرمشهر را به طور کامل از چنگ صدامیان درمی‌آورند و نقل و انتقالات دشمن را دچار سختی می‌کنند. به علاوه با عبور رزمندگان از محور کرخه و رسیدن به مرزهای بین‌المللی، شهر هویزه آزاد می‌شود و نیروهای پیروز ما وارد هویزه می‌شوند که البته دشمن این شهر را به کلی ویران ساخته بود. صدام به منظور پوشاندن شکست‌های خود، خبرنگاران را به خرمشهر می‌برد و خرمشهر را فتح‌ناشدنی و نفوذناپذیر می‌خواند؛ ولی مقاومت نیروهای زرهی دشمن در محور شلمچه، فتح خرمشهر را تا ماه بعد به تعویق می‌اندازد.

مجموعه‌ی پیش‌رو که با استفاده از منابع متعدد فراهم آمده است، تفصیل حوادث این ماه را به علاقه‌مندان تاریخ دفاع مقدس و مطالعات انقلاب اسلامی عرضه می‌کند.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی در راستای ثبت و ضبط تاریخ دفاع مقدس و انتقال آن به نسل‌های آینده، اقدام به انتشار این کتاب کرده است.

در پایان ضمن تقدیر از تدوین‌گران این اثر، از همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

پیشگفتار

اردیبهشت سال ۱۳۶۱ در جبهه‌های نبرد حق علیه باطل ماهی سرنوشت‌ساز و به‌یادماندنی است. در آن زمان رزمندگان اسلام در پی پیروزی بزرگ فتح‌المبین، از روحیه‌ی بسیار قوی و نیرومند برخوردار بودند و در همه جا تلاش و فعالیت شبانه‌روزی دیده می‌شد؛ زیرا خود را برای عملیاتی بزرگ‌تر آماده می‌ساختند. جابه‌جایی‌ها و احراز آمادگی نیروها در دهه‌ی اول این ماه کامل شد و همه چیز برای حمله‌ای سنگین به دشمن و انهدام و بیرون راندن آن‌ها از سرزمین مقدس کشور عزیزمان در خوزستان آماده شده بود و در جاده‌ها اغلب این تابلوها دیده می‌شد: «خرمشهر! ما می‌آییم؛ خرمشهر! آزادی‌ات نزدیک است؛ تا کربلا سه تکبیر دیگر؛ رزمنده! لبخند بزن و ...».

و به‌راستی که اردیبهشت سال ۱۳۶۱، ماهی پرتحرک و پرنشاط و فراموش‌نشدنی است. همه‌ی مسئولان، فرماندهان و رزمندگان شب‌وروز تلاش می‌کردند تا تمام امکانات لازم برای عملیات بزرگ بیت‌المقدس آماده و به پای کار آورده شود. سرانجام طنین الله‌اکبر و رمز عملیات در ساعت ۳۰ دقیقه‌ی بامداد مورخ ۶۱/۲/۱۰ فضای منطقه را دربر گرفت و هجوم سنگین رزمندگان، به متجاوزین عراقی آغاز شد و تا پایان ماه، نبردی سنگین و طولانی و بسیار دشوار به‌صورت شبانه‌روز تداوم یافت و هر روز و هر شب آن، برگ زرینی بر افتخارات نیروهای مسلح و تاریخ دفاع مقدس افزوده شد. کتابی که در پیش رو دارید، بیست‌ویکمین جلد از مجموعه‌ی تاریخ دفاع مقدس

است که در مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش به وسیله‌ی محققین و مؤلفان تألیف یافته و حاوی کلیه‌ی اقدامات مهم قبل از عملیات بیت‌المقدس و هدایت عملیات در مرحله‌ی یکم، دوم و سوم تا رسیدن به گلوگاه شلمچه و دروازه‌های خرمشهر می‌باشد و تلاش شده کلیه‌ی حوادث و رویدادهای این عملیات بزرگ تا مرحله‌ی سوم و حوادث و رویدادهای سایر مناطق عملیاتی و رویدادهای مختلف کشور در آن گنجانیده شود و گوشه‌هایی از ایثار و حماسه و تبلور ایمان رزمندگان اسلام و سختی و مشکلات فراروی آنان به‌خصوص در نبردهای خونین منطقه‌ی شلمچه به رشته‌ی تحریر آورده شود. هرچند نتیجه‌ی این تلاش‌ها و ایثارها و حماسه‌های به‌یادماندنی در سوم خرداد و در آزادسازی خرمشهر متجلی می‌گردد؛ لکن اساس این احراز موفقیت را باید در بیست و دو روز نبرد مداوم در اردیبهشت ماه جست‌وجو کرد. نبرد بیت‌المقدس با گستردگی اجرا در منطقه‌ی عملیات، سرعت عملیات، مدت زمان اجرای آن و دستاوردهای حاصله، نتایج درخشان سیاسی و نظامی گسترده‌ای را دربر داشت و از این جهت قابل مقایسه با سایر عملیات‌ها نمی‌باشد. طبعاً مطالب این کتاب نیز که برگرفته از اسناد و مدارک حقیقی و موجود و نشأت گرفته از حماسه‌ای جاوید از ایمان و عشق به شهادت و شجاعت رزمندگان اسلام می‌باشد، متمایز از سایر کتاب‌ها بوده و در نوع خود کم‌نظیر می‌باشد. امید است که این کتاب مورد استفاده و بهره‌برداری محققان و تاریخ‌نویسان جنگ تحمیلی و ملت شجاع و مبارز میهن اسلامی مان قرار گیرد.

تلاش دست‌اندرکاران تدوین تاریخ دفاع مقدس بر آن بوده است تا با تکیه بر اسناد و مدارک موجود در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و مدد از قلم اندیشمندان حوزه‌ی تاریخ و به‌خصوص عرصه‌ی تاریخ جنگ تحمیلی و تکیه بر بازتاب‌های سیاسی و رسانه‌ای برای ترسیم تصویر روشنی از حال و هوای روزهای دفاع مقدس که بر مردم ما رفته است؛ بدون اعمال نظر و تجزیه و تحلیل وقایع، صرفاً به وقایع و تاریخ‌نگاری بپردازد تا خواننده بتواند بر مبنای برداشت از سیر حوادث در روزهای جنگ تحمیلی، به تحلیل مورد نظر خود دست یابد.

آنچه در این مجموعه تدوین و گردآوری شده است، به غیر از اسناد و مدارک که خود گویا و گواه متقنی بر حوادث رخ داده در طول هشت سال جنگ تحمیلی‌اند، جهت اطلاع خوانندگان محترم گردآوری شده است و صرف وجود آن‌ها در این مجموعه، دلیل تأیید آن از سوی مؤلفان اثر و مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش نیست.

پدیدآورندگان این اثر

سرتیپ ۲ ستاد سعید پورداراب: در سال ۱۳۲۰ در شهرستان فسا متولد و در سال ۱۳۳۹ وارد دانشکده‌ی افسری گردید. در سال ۱۳۴۲ با رسته‌ی پیاده فارغ‌التحصیل و در طول خدمت، دوره‌ی مقدماتی پیاده، عالی پیاده، دفاع غیرنظامی، ترابری پیاده، اطلاعات رزمی، تفسیر عکس هوایی و دوره‌ی دافوس را سپری نمود.

وی با شروع جنگ تحمیلی در سمت معاون عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۲۱ پیاده حمزه به جبهه اعزام گردید و تا پایان جنگ تحمیلی به ترتیب در سمت‌های معاون عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۲۱، فرمانده‌ی تیپ ۳ لشکر ۲۱ پیاده حمزه، معاون عملیاتی و جانشین لشکر ۲۱ پیاده حمزه و پس از پایان جنگ تحمیلی در سمت‌های مدیر آمادگی رزمی، جانشین و سرپرست معاونت عملیات و اطلاعات نیروی زمینی ارتش، جانشین اداره‌ی سوم در ستاد مشترک ارتش انجام وظیفه نمود. ایشان به دلیل ابراز رشادت و کسب موفقیت‌های درخشان در عملیات فتح‌المبین و بیت‌المقدس، در سمت فرماندهی تیپ موفق به اخذ دو قطعه نشان فتح درجه ۲ و ۳ از دست مبارک مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا گردیده‌اند. آخرین مسئولیت وی قبل از بازنشستگی مشاور ریاست ستاد مشترک در امور عملیات و جنگ بوده است.

سرتیپ ۲ ستاد نبی کریمی: در سال ۱۳۲۷ در شهرستان تهران متولد شد و پس از اخذ دیپلم ریاضی از دبیرستان نظام تهران، در تاریخ ۱۳۵۰/۵/۲۶ وارد دانشکده‌ی افسری شد و سه سال بعد با رسته‌ی پیاده و با درجه‌ی ستوان‌دومی فارغ‌التحصیل

گردید. وی دوره‌های مقدماتی و عالی پیاده، دوره‌ی جنگ‌های شیمیایی، میکروبی و هسته‌ای، دوره‌ی رنجر و چتر باز و دوره‌ی دانشکده‌ی فرماندهی و ستاد را با موفقیت طی نمود و در طول ۳۳ سال خدمت خود، مشاغل فرمانده دسته‌ی موشک تاو، فرمانده گروهان پیاده، فرمانده گروهان ارکان (رئیس رکن سوم)، معاون گردان (در گردان‌های پیاده و مکانیزه)، افسر عملیات در رکن سوم لشکر زرهی، معاون تیپ پیاده و مکانیزه، فرمانده تیپ پیاده، جانشین مرکز پیاده‌ی شیراز، فرماندهی مرکز پیاده‌ی شیراز، فرماندهی لشکر ۲۱ حمزه‌ی سیدالشهدا (ع) آذربایجان را در کارنامه دارد.

وی بیش از ۱۲۰ ماه در مناطق مختلف عملیاتی جنوب، غرب و شمال غرب کشور و در عملیات‌های متعدد از جمله عملیات الله اکبر، طریق القدس، فتح المبین، بیت المقدس، رمضان، خبیر و مرصاد حضور فعال داشته و در سال ۱۳۸۳ به افتخار بازنشستگی نایل شده است.

جای بسی خوشبختی است که تا از اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ در تلاشی ۸ ساله از سال ۱۳۸۲ تاکنون، شرح حوادث ۹۰ ماه از جنگ تحمیلی از شهریور ۱۳۵۹ تا سال ۶۷ در قالب ۹۶ جلد به شرح جدول زیر تدوین شده است:

جلد	موضوع	نام کتاب	مؤلف	تعداد صفحات	تاریخ تألیف	نوبت چاپ
۱	شهریور ۵۹	آخرین روزهای صلح	امیر فرهاد بهروزی	۴۹۸	اسفند ۱۳۸۲	اول - تابستان ۱۳۸۴
						دوم - تابستان ۱۳۸۶
۲	مهر ۵۹	غرش توپ‌ها	امیر سعید پورداراب	۶۰۱	اسفند ۱۳۸۲	اول - زمستان ۱۳۸۴
						دوم - زمستان ۱۳۸۵
۳	آبان ۵۹	پل‌های تسخیر ناپذیر	امیر سعید پورداراب	۶۶۲	شهریور ۱۳۸۳	اول - تابستان ۱۳۸۵

دوم - زمستان ۱۳۸۵						
اول - زمستان ۱۳۸۵	شهریور ۱۳۸۳	۷۰۷	امیر فرهاد بهروزی	تثبیت متجاوز	آذر ۵۹	۴
اول - تابستان ۱۳۸۶	اسفند ۱۳۸۳	۵۴۹	امیر فرهاد بهروزی	گام‌های نخستین	دی ۵۹	۵
اول - پاییز ۱۳۸۶	اسفند ۱۳۸۳	۱۰۴۵	امیر فرهاد بهروزی	بر بام میمک	بهمن ۵۹	۶
اول - بهار ۱۳۸۷	اسفند ۱۳۸۳	۱۳۸۲	امیر سعید پورداراب	بر فراز رقابیه	اسفند ۵۹	۷
اول - تابستان ۱۳۸۷	اسفند ۱۳۸۳	۱۷۶۴	امیر سعید پورداراب	بر فراز آسمان‌ها	فروردین ۶۰	۸
اول - تابستان ۱۳۸۷	۱۳۸۴/۳/۳۰	۴۸۸	امیر سعید پورداراب	ضربه‌ای بر دری	اردیبهشت ۶۰	۹
اول - تابستان ۱۳۸۷	۱۳۸۴/۳/۳۰	۵۰۹	امیر سعید پورداراب	عزل بنی صدر سر آغاز یک تحول	خرداد ۶۰	۱۰
اول - زمستان ۱۳۸۶	۱۳۸۴/۳/۳۰	۴۱۵	امیر نبی کریمی	آزادی نوسود	تیر ۶۰	۱۱
دوم - تابستان ۱۳۸۸						
اول - بهار ۱۳۸۸	۱۳۸۴/۶/۳۰	۹۸۸	امیر نبی کریمی	فاتحین کرخه کور	مرداد ۶۰	۱۲
اول - تابستان ۱۳۸۸	۱۳۸۴/۶/۳۰	۷۶۹	امیر فرهاد بهروزی	بسوی بستان	شهریور ۶۰	۱۳
اول - پاییز ۱۳۸۸	۱۳۸۴/۶/۳۰	۶۸۲	امیر فرهاد بهروزی	شکست حصر	مهر ۶۰	۱۴
اول - زمستان ۱۳۸۸	۱۳۸۴/۱۰/۱۳	۶۳۹	امیر فرهاد بهروزی امیر کریمی	فروغ فتح	آبان ۶۰	۱۵
اول - تابستان ۱۳۸۹	۱۳۸۴/۱۰/۱۳	۵۸۵	امیر سعید پورداراب	فتح بستان (طریق القدس)	آذر ۶۰	۱۶

			امیر کریمی			
۱۷	دی ۶۰	حماسه‌ی شیاکوه	امیر سعید پورداراب، امیر بهروزی	۵۱۸	۱۳۸۵/۳/۳۰	اول - تابستان ۱۳۸۹
۱۸	بهمن ۶۰	نبرد خونین در چزابه	امیر نبی کریمی، امیر بهروزی	۴۲۹	۱۳۸۵/۳/۳۰	اول - بهار ۹۰
۱۹	اسفند ۶۰	در راه پیروزی	امیر فرهاد بهروزی، امیر پورداراب	۶۵۸	۱۳۸۵/۷/۳۰	
۲۰	فروردین ۶۱	فتح بزرگ	امیر نبی کریمی، امیر پورداراب	۱۱۲۷	۱۳۸۵/۷/۳۰	
۲۱	اردیبهشت ۶۱	به سوی شلمچه	امیر سعید پورداراب، امیر کریمی	۱۰۳۲	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	اول - زمستان ۱۳۸۷
۲۲	خرداد ۶۱	و خدا خرمشهر را آزاد کرد	امیر فرهاد بهروزی، امیر کریمی	۱۰۳۲	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	
۲۳	تیر ۶۱	رمضان در رمضان-	امیر نبی کریمی	۸۸۷	۱۳۸۵/۱۱/۳	
۲۴	مرداد ۶۱	و هنوز رمضان	امیر نبی کریمی	۷۰۵	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	
۲۵	شهریور ۶۱	حماسه دو سال حضور	امیر فرهاد بهروزی	۶۲۵	۱۳۸۶/۲/۳۰	
۲۶	مهر ۶۱	مسلم ابن عقیل، فراتر از شجاعت	امیر فرهاد بهروزی	۸۵۷	۱۳۸۶/۲/۳۰	
۲۷	آبان ۶۱	پیروزی خون بر شمشیر در محرم	امیر سعید پورداراب	۶۳۹	۱۳۸۶/۲/۳۰	

۲۸	آذر و دی ۶۱	طلوع فجر	امیر سعید پورداراب	۶۰۸	۱۳۸۶/۳/۳۰
۲۹	دی و بهمن ۶۱	نبرد در شرایط سخت	امیر سعید پورداراب	۸۲۲	۱۳۸۶/۶/۳۰
۳۰	اسفند ۶۱	سال سربلندی	امیر فرهاد بهروزی	۸۲۴	۱۳۸۶/۶/۳۰
۳۱	فروردین ۶۲	در امتداد فجر	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۲۰	۱۳۸۶/۹/۳۰
۳۲	اردیبهشت ۶۲	حقیقت مقاومت	امیر فرهاد بهروزی	۹۵۸	۱۳۸۶/۹/۳۰
۳۳	خرداد ۶۲	ضربت جندال	امیر نبی کریمی	۱۰۲۳	۱۳۸۶/۹/۳۰
۳۴	تیر ۶۲	والفجر ۲	امیر نبی کریمی	۱۱۷۱	۱۳۸۶/۱۲/۲۹
۳۵	مرداد ۶۲	والفجر ۳	امیر نبی کریمی	۱۷۳۸	۱۳۸۶/۱۲/۲۹
۳۶	شهریور ۶۲	نبرد خاموش	امیر سعید پورداراب	۹۳۵	۱۳۸۶/۱۲/۲۹
۳۷	مهر ۶۲	والفجر ۴	امیر سعید پورداراب	۱۱۱۳	۱۳۸۶/۱۲/۲۹
۳۸	آبان ۶۲	در آن سوی مرز	امیر فرهاد بهروزی	۱۱۰۸	۱۳۸۷/۴/۳۰
۳۹	آذر ۶۲	شیران دره‌ی شیلر	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۶۶	۱۳۸۷/۴/۳۰
۴۰	دی ۶۲	جنون جلاذ	امیر نبی کریمی	۸۵۱	۱۳۸۷/۴/۳۰
۴۱	بهمن ۶۲	مقابله به مثل	امیر نبی کریمی	۱۱۵۳	۱۳۸۷/۴/۳۰
۴۲	اسفند ۶۲	عملیات خبیر	امیر سعید پورداراب	۱۲۶۶	۱۳۸۷/۷/۳۰
۴۳	فروردین ۶۳	پس لرزه‌های مجنون	امیر سعید پورداراب	۱۰۳۰	۱۳۸۷/۷/۳۰

۴۴	اردیبهشت ۶۳	جنگ آب	امیر سعید پورداراب	۱۰۲۴	۱۳۸۷/۷/۳۰
۴۵	خرداد ۶۳	جنگ نفت کش ها	امیر نبی کریمی	۱۶۶۷	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۴۶	تیر ۶۳	خوف خفاش	امیر نبی کریمی	۱۴۶۶	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۴۷	مرداد ۶۳	دروغ بزرگ	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۷۲	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۴۸	شهریور ۶۳	امتحان بزرگ	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۸۶	۱۳۸۷/۱/۳۱
۴۹	مهر ۶۳	میمک عاشورایی دیگر	امیر فرهاد بهروزی	۱۶۳۲	۱۳۸۷/۱/۳۱
۵۰	آبان ۶۳	ارتش، در خور افتخار	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۷۴	۱۳۸۷/۱/۳۱
۵۱	آذر ۶۳	هویت پنهان	امیر نبی کریمی	۱۲۴۵	۱۳۸۷/۴/۳۰
۵۲	دی ۶۳	تنگه هرمز، تضمین صدور نفت	امیر نبی کریمی	۱۱۶۵	۱۳۸۷/۴/۳۰
۵۳	بهمن ۶۳	در انتظار بدر	امیر سعید پورداراب	۱۱۱۷	۱۳۸۷/۴/۳۰
۵۴	اسفند ۶۳	عملیات بدر	امیر سعید پورداراب	۱۵۸۷	۱۳۸۷/۴/۳۰
۵۵	فروردین ۶۴	پاسخی در خور	امیر سعید پورداراب	۱۱۴۴	۱۳۸۷/۷/۳۰
۵۶	اردیبهشت ۶۴	تغییر موازنه ی قدرت	امیر سعید پورداراب	۱۰۱۱	۱۳۸۷/۷/۳۰
۵۷	خرداد ۶۴	خرداد خونین	امیر فرهاد بهروزی	۱۴۴۶	۱۳۸۷/۷/۳۰
۵۸	تیر ۶۴	عملیات قادر	امیر فرهاد بهروزی	۱۳۵۰	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۵۹	مرداد ۶۴	عاشورا در هور	امیر نبی	۱۷۱۲	۱۳۸۷/۱۰/۳۰

			کریمی			
۶۰	شهریور ۶۴	خارک همچنان استوار و پابرجا	امیر نبی کریمی	۱۸۰۰	۱۳۸۷/۱۰/۳۰	
۶۱	مهر ۶۴	دلیران دره‌ی دراو	امیر فرهاد بهروزی	۱۱۸۰	۱۳۸۹/۱/۳۰	
۶۲	آبان ۶۴	جنگ و صلح تحمیلی	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۸۹	۱۳۸۹/۱/۳۰	
۶۳	آذر ۶۴	هوایه سرفراز همیشه‌ی تاریخ	امیر نبی کریمی	۱۳۵۴	۱۳۸۹/۱/۳۰	
۶۴	دی ۶۴	امان کریملا	امیر نبی کریمی	۱۵۳۵	۱۳۸۹/۴/۳۰	
۶۵	بهمن ۶۴	والفجر ۸	امیر سعید پورداراب	۱۶۵۳	۱۳۸۹/۴/۳۰	
۶۶	اسفند ۶۴	والفجر ۹	امیر سعید پورداراب	۱۲۳۵	۱۳۸۹/۴/۳۰	
۶۷	فروردین ۶۵	لیک یا امام	امیر احمد کریمی	۸۹۶	۱۳۸۸/۱۱/۷	
۶۸	اردیبهشت ۶۵	رزم بی امان	امیر احمد کریمی	۱۳۵۶	۱۳۸۹/۲/۱۴	
۶۹	خرداد ۶۵	ضربت قاطع	امیر احمد کریمی	۸۹۰	مرداد ۸۹	
۷۰	تیر ۶۵	آن روی سکه	امیر احمد کریمی	۷۸۱	آبان ۸۹	
۷۱	مرداد ۶۵	نقطه‌ی عطف	امیر مسعود فرهمنده زاده	۱۰۳۴	۱۳۸۸/۱۱/۷	
۷۲	شهریور ۶۵	فرّ ماه	امیر مسعود فرهمنده زاده	۱۱۲۷	۱۳۸۸/۱۲/۲۳	
۷۳	مهر ۶۵	پیروان محمد	امیر مسعود فرهمنده زاده	۸۰۸	۱۳۸۹/۴/۷	
۷۴	آبان ۶۵	عروج ۸۸	امیر مسعود فرهمنده زاده	۸۴۶	آبان ۸۹	

۷۵	آذر ۶۵	عجز شیطان	امیر حسین علی مصورى	۱۴۲۶	۱۳۸۹/۲/۸
۷۶	دی ۶۵	سرنوشت	امیر حسین علی مصورى	۱۷۳۰	۱۳۸۹/۴/۱۶
۷۷	بهمن ۶۵	انهدام	امیر حسین علی مصورى	۱۶۸۲	مرداد ۸۹
۷۸	اسفند ۶۵	نبرد خلیج عمران	امیر حسین علی مصورى	۱۰۴۶	آبان ۸۹
۷۹	فروردین ۶۶	در ساحل اروند	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۴۴	۱۳۸۹/۸/۱۸
۸۰	اردیبهشت ۶۶	تکیه بر باد	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۷۷	۱۳۸۹/۱۰/۲۸
۸۱	خرداد ۶۶	سلسله عملیات‌های نصر و فتح	امیر سعید پورداراب	۱۰۴۸	۸۹ / ۸ / ۱۷
۸۲	تیر ۶۶	از حلبچه تا ماووت	امیر سعید پورداراب	۱۰۳۸	۱۳۸۹/۱۰/۲۸
۸۳	مرداد ۶۶	شهادت طلبان	امیر نبی - کریمی	۲۲۱۸	۸۹ - ۸۸ - ۸۷
۸۴	شهریور ۶۶	خلیج فارس	امیر نبی کریمی	۲۱۲۲	۱۳۸۹/۱۱/۲
۸۵	مهر ۶۶	تهدیدات آمریکا در خلیج فارس	امیر سعید پورداراب	۱۲۶۵	۱۳۹۰/۲/۱۵
۸۶	آبان ۶۶				
۸۷	آذر ۶۶	تندره‌های خلیج فارس	امیر فرهاد بهروزی	۱۴۰۶	۱۳۹۰/۲/۱۵
۸۸	دی ۶۶				

۸۹	بهمن ۶۶	اعتراف متجاوز	امیر نبی کریمی	۱۵۶۵	۱۳۹۰/۲/۱۵
۹۰	اسفند ۶۶				
۹۱	فروردین ۶۷	درماندگی دیکتاتور	امیر احمد کریمی	۹۶۳	۱۳۸۹/۱۲/۲۹
۹۲	اردیبهشت ۶۷	بیت المقدس ۶	امیر حسین علی مصورى	۱۴۵۵	۱۳۸۹/۱۲/۱۹
۹۳	خرداد ۶۷	النازعات	امیر مسعود فرهمنزاده	۱۴۰۳	۱۳۸۹/۱۲/۲۹
۹۴	تیر ۶۷	اهرم های فشار	امیر احمد کریمی	۱۰۷۴	۱۳۹۰/۳/۲۱
۹۵	مرداد ۶۷	پیروزی نهایی (مرصاد)	امیر حسین علی مصورى	۱۹۸۴	۱۳۹۰/۳/۱
۹۶	شهریور ۶۷	کارشکنی در اجرای قطعنامه ۵۹۸	امیر مسعود فرهمنزاده	۱۸۴۰	۱۳۹۰/۳/۱
جمع کل صفحات مجموعه تاریخ دفاع مقدس				۱۰۴۳۰۶	

بدون شک تداوم این تلاش مستمر و حرکت تاریخی و ملی که در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران جامه‌ی عمل به خود پوشید، جز با تدابیر بخردانه و حمایت‌های بی‌دریغ فرماندهان محترم نیروی زمینی ارتش و هیئت رئیسه‌ی محترم آن در بدو این حرکت و استمرار آن تا این لحظه امیران ناصر محمدی، محمدحسین دادرس، سیدناصر حسینی، محمدعلی آرمانفر، زین‌العابدین مرادی، علی حسین‌پور و فرماندهی و هیئت رئیسه‌ی محترم نزاجا در زمان چاپ این اثر، امیران احمدرضا پوردستان، کیومرث حیدری و علی آراسته و انگیزه‌ی بلند محققان ارجمند در تدوین تاریخ دفاع مقدس میسر نمی‌گردید.

نقش مرکز اسناد انقلاب اسلامی، سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش و بنیاد حفظ آثار

و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، از حیث در اختیار قرار دادن اسناد و مدارک موجود خود به صورت کاملاً آزاد بسیار حائز اهمیت است. از معاونت محترم انتشارات و معاونت محترم اطلاع‌رسانی مرکز اسناد انقلاب اسلامی نیز که با درک عمیق از اهمیت جمع‌آوری و تدوین تاریخ بکر جنگ تحمیلی، چاپ و انتشار این مجموعه را عهده‌دار شدند، صمیمانه قدردانی می‌کنیم.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران

سازمان ایثارگران نزاجا

مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نزاجا

www.ketab.ir